

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

XVI. Utrum bono sin separabilititer consequatur virtutem: an vero a recte
factis disjungatur?

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

sentiendam. Cujus boni quis initium & cau-
sam in se habet, ejus esse dicitur bonum. Qui
honoratur, in se principium habet honoris,
ut probitatem, eruditionem. Ergo honor ejus
bonum est. Præterea honor est honorari pro-
pter effectum: Quia honoratus fructum ho-
noris percipit, quando auctoritas ejus ampli-
ficatur ad alios in officio continendos: & ve-
hementer lætatur, cum de rebus bene à se ge-
stis bonos rectè existimare animadvertit.

XVI.

*Utrum honor inseparabiliter consequatur virtutem:
an verò à rectè factis disjungatur?*

DUBITATUR, an tanta necessitudine
inter se conspirent virtus & honor, ut
semper conjungantur. Qui affirmant,
utuntur hac sententia comparata: ut umbra
corpus; sic honor virtutem sequitur. Qui ne-
gant, nituntur argumento experientie, quæ
locuples testis est, virtute & eruditione præ-
ditos viros interdum non honorari, quod ho-
mines, à quibus honor proficisci debebat, la-
borent morbo gravissimo invidiæ, aut arbi-
trentur honorem collatum in alios quasi of-
ficere suis luminibus, aut satietate quadam
bonos fastidiant. Scilicet: Rarius est carum:
Vilescit quotidianum. Et: In Patria non est
laudatus gente Prophetes. In utraque igitur, pu-
tas,

ras, sententia esse acquiescendum? Utrum dicendum: honorem semper virtuti conjunctum esse, si non actu, at potentia saltem? An id, quod res est, cum P. Martyre demonstrandum è similitudine: Gloria virtutis comes est, ut corporis umbra? Ut umbra corpus quidem comitatur, at non semper eodem modo: nonnunquam enim præcedit, interdum jungitur à latere, & quasi incedit unà: interdum sequitur pro diversa corporum sēs & radiorum illapsu, ut docent Optici: Ita quorundam virtus vix incoata, seu sub ipsis ejus initis habetur in honore: aliorum verò virtus non suspicitur & prædicatur, nisi cum aucta est & perfecta: Denique videas aliquot non antè honoratos, quàm vivere desierint. Nescio enim quo pacto comparatum sit, ut ea quæ in manibus nostris posita sunt bona, & oculis quotidie obversantur, sensim quasi obrepente satietate fastidiamus, eorumque nos tandem pertrahat. Ubi verò elapsa amissaque sunt, incredibile sui desiderium excitent, & animus multò ea ardentius (licet serò) requirat. Sic ut scitè Horatius: Virtutem, inquit, incolumem odimus: sublatam ex oculis requirimus invidi. Comitatur igitur honor, ut præmium amplissimum, virtutem, sed non semper eodè gradu & splendore, nec omni tempore honos, ut ab honoratibus proficiscetur,

tur, virtuti re ipsa conjunctus est : Interdum
 antecedit virtutis perfectionem : Interdum
 conjunctus est cum virtute, vel intervallo all-
 quo consequitur eam : Interdum est obscu-
 rior, interdum illustrior.

XVII.

An Plato Summum bonum constituat quodam-
 modo multiplex?

Affirmatur.

PLATO de summo bono (cujus explicatio-
 nem Ethici sibi vendicant) agit dupliciter
 in Dialogis suis. Tum καὶ αὐτὸν πρῶτος, id est, Bonum ab-
 est, per se, absolute, primò. Id est Deus, omnis solutū: Fe-
 felicitatis Idea, ipsa ἀγαθότης bonitas, princeps licitas sim-
 omnium rerū, ἀρχὴ ἡ, principium & finis. Tum plex.
 ἢ κατ' ἀνθρώπων, id est, quatenus in hominem Bonum hu-
 illud bonum cadit. Hoc bonum est similitudo manum, seu
 Dei. Hæc non potest esse, nisi infiniti boni ad politicum:
 nos inveniunt rivuli. In hoc igitur consistit ea Felicitas cō-
 similitudo, ut illius boni simus participes: juncta seu
 Quod fit, cum mens nostra cognoscit & am- mixta.
 plectitur illud bonum, & voluntas illud amat,
 eoque perficitur. Quare statuit Plato: summū
 hominis bonum, seu humanam felicitatem,
 nec in sapientia seorsum & per se, nec in cōsu-
 ptiā, id est, siacra voluptate inesse, sed versari
 in mixtione sapientiæ (non inanis, sed effica-
 cis justitiæ & pietate) & voluptatis: quatenus

S 3

cum